

[Christmas Møller.]

maa ham til at redressere den Fejl, han efter vor Opfattelse har begaaet. Hvordan er nemlig Situationen i Norden? Hvordan er Situationen Danmark og Sverige imellem før Lundtalen og efter? Naar den danske Statsminister paa den smukke og stærke Maade, paa hvilken det skete, blev inviteret til at tale i den gamle Universitetsby og til at tale i Sveriges Hovedstad, havde han en oven i Købet ganske enestaaende Mulighed for at sige et Ord, som havde baaret meget stærkt frem i Norden, i alt Fald Danmark og Sverige imellem. Paa de to afgørende Omraader, den økonomiske Politik og Spørgsmaalet om Landets Forsvar, er Stillingen efter min Opfattelse følgende: Med Hensyn til den økonomiske Politik havde der gaaet en Debat de to Lande imellem angaaende Samhandelen, angaaende Valutacentralen, Raad var givet, Valutalaan var drøftet, der var en vis velvillig Holdning fra den svenske Offentligheds Side, og man kan kort udtrykke Stillingen saaledes, at de to Lande i Sandhed havde noget at sige til hinanden, noget at tale med hinanden om. Vi kunde med Rette sige til Sverige, og den danske Statsminister kunde med stor Ret have sagt: Se paa Samhandelstallene. Hvordan er Samhandelstallene de to Lande imellem? Køber vi ikke Papir, Malm, køber vi ikke jeres Eksportvarer? Hvad gør I med vore? Den danske Statsminister kunde med meget stor Ret have sagt, at Samhandelstallene de to Lande imellem i Sandhed ikke er i Sveriges Disfavør. Den danske Statsminister kunde i Sandhed have sagt: Hvad vil I da paa dette Omraade? Det er ikke Bagklogskab, naar mit Parti og jeg siger dette til Statsministeren, for under Valutalovens anden Behandling den 5. Februar sagde jeg nøjagtig det samme til Udenrigsministeren; jeg sagde til Udenrigsministeren — det staar Sp. 3208 —, at jeg rettede en indtrængende Henstilling til ham om at faa en virkelig økonomisk Drøftelse i Gang Sverige og os imellem. Udenrigsministeren afviste mig ikke. Udenrigsministeren — det bad jeg ham ogsaa om — sagde ikke bestemt nej, men blevet til noget er det ikke. Vi har sagt i Tide: Lad de to Lande høre paa hinanden, tale sammen, lad dem handle paa samme Maade, som de gjorde under Krigen.

Hvorledes laa Forholdet med Hensyn til Forsvarsspørgsmaalet? Ingen kan i Virkeligheden vide det bedre end den højtærede Statsminister. Den højtærede Statsminister er jo den ældste her i dette høje Ting. Den højtærede Statsminister er den ledende politiske Personlighed her i Landet.

Statsministeren har gjort hele Afrustningskampagnen med, den højtærede Statsminister kan huske det Indtryk, Afrustningsforslaget gjorde i Sverige i 1924—26, Marks v. Würtembergs Ord, kan huske, hvorledes man var ængstelig ved det. Den højtærede Statsminister har set sine Partifæller i Sverige løfte dette Spørgsmaal op i den Højde, hvor vi ogsaa beder om at det maa være.

Jeg skal ikke her komme ind paa mange Citater og, som det kunde gøres paa utallige Maader, henvise til, hvorledes Stillingen for Statsministeren var. Jeg nævner kun — med Formandens Tilladelse — her og senere et Par enkelte Citater i denne Forbindelse. Den 19. December 1936 indeholdt Verdensbladet „Times“ et Interview med Per Albin Hansson, den svenske Statsminister, hvori denne udtalte:

„Ethvert svensk Familienmedlems Integritet og Velfærd er og maa være en Sag, der angaar os alle.“ Og senere: „... vi ikke kan forblive ubevægede, hvis onde Dage skulde falde over en af os.“

Se, dette vidste den højtærede Statsminister, da han tog til Lund. Denne Stilling i Sverige, denne Betragtning efter det svenske Forsvarsforlig, denne Per Albin Hanssons Udtalelse kendte han. Og det er derfor, jeg siger, at den danske Statsminister efter vor Opfattelse havde en enestaaende Lejlighed til at faa klarlagt de virkelige Forhold, til at gøre sit Land en uvurderlig Tjeneste — og det var denne Lejlighed, den højtærede Statsminister forspildte. Statsministeren er jo nok dristig, men jeg tror ikke, at Statsministeren er saa dristig, at han vil paastaa, at han har haft Succes i Lund. Jeg tror ikke, at Statsministeren vil mene, at hans Tale har gjort Lykke. Jeg tror, at den Række af Udtalelser, som ogsaa er nævnt fra anden Side, med al ønskelig Tydelighed viser, at Stillingen var den, at den højtærede Statsminister gjorde en afgørende Fejl.

Jeg anklager Statsministeren for hans grove Tone, for det nationale Mindreværd, der gik gennem hans Tale, for den smagløse Form, som han i et fremmed Land gav den — jeg behøver ikke at citere af Talen, enhver ved, hvad der tænkes paa. Men jeg har Lov til at sige det paa den Maade, at det, der maa være Opgaven her i Dag, er at søge, om der kan raades Bod paa de Ulykker, som denne Tale efter min Opfattelse allerede har forvoldt. Jeg skal derfor aldeles ikke komme ind paa, hvad Statsministeren sagde efter Talen; Forholdet er jo det, at han saa at sige løb fra det ene Standpunkt til det andet.